

COLUMNA

Tut las istorgias betg raquintadas

FADRINA HOFMANN*

I capita tar quasi mintga intervista. Jau cumenz cun mias dumondas, la persuna vidvart discorra in mument – ed x ina giada vegn la frasa che ma lascha suspirar internamain: «Quai na dastgas però betg scriver.» Natiralmain sa tracti adina da la part la pli picanta u spinusa da tut il discours. Per il solit èsi precis quell’anecdota u quell’infurmaziun che declerass tut la situaziun. U lura èsi in’expressiun originala che caracterisass uschè bain la persuna. Ma jau respect il giavisch da mes visavi e lasch davent quai che n’era atgnamain betg pensà per mes lecturs e mias lecturas.

Sche Vus savessas tge che jau n’hai tut betg scrit en ils davos 15 onns! Intri-gas, indiscreziuns, pannas, animositads, skerzs – il cabinet da las frusas betg duvradas è combel. Donn atgnamain, Vus manchen-tais las meglras istorgias. E tuttina, mes infurmants han il dretg a l’agen pled. Tenor artitgel 28 dal Cudesch civil svizzer vegn la personalitad violada, sch’i na dat nagin interess privat u public predominant. Per mai sco schurnalista vul quai simplamain dir: Mintga giada stoss jau ponderar bain, sch’ina publicaziun cunvegn ussa propi u betg. Da responder a questa dumonda n’è betg adina simpel.

Mia decisiun dependa adina dal tema e da

la persuna. Sch’ina persuna pretenda suentar in’intervista che jau fetschia pitschnas correcturas – in zic cosmetica – n’hai jau nagin problem cun quai. Difficil daventi, sch’insatgi ma raquinta in’istorgia brisanta ch’è propi d’interess public, perquai ch’i va per exempel per cugliunarias. Lura sun jau en in dilemma. Dapi che jau registresch las intervistas cun il smartphone na funcziuna almain la pretaisa «Quai n’ha jau mai ditg!» betg pli. Jau poss numnadamain cumprovar il cuntrari. Natiralmain na registresch jau nagut senza il consentiment da mes partenari d’intervista e segir na dovr jau la registraziun per nagut auter che per scriver il text. Silsuentar vegnan ils tuns puspè eliminads.

I na regla è sa cumprova-da en il decurs dals ultims onns: Sche jau hai du-bis, fatsch jau il meglia da stritgar la frasa brisanta. Sche las consequenzas per l’infurmant u l’infurmanta èn memia gravantas, lasch jau davent il num. La fin

finala ma regala la persuna intervistada sia fiduzia cun discurre cun mai. E quella fiduzia na less jau betg malduvrar. Il motiv n’è betg be il fatg che jau sun schurnalista regionala ed hai adina puspè da discurre cun ils medems exponents dad instituziuns ed organisaziuns. Per mai ha quai da far cun ina sort da codex d’onur, cun morala. Tuna antiquà, funcziuna però anc adina bain, sch’ins vul viver ensemen cun auters en ina societad.

Forsa è questa tenuta era la raschun, pertge che jau aud uschè savens la frasa: «Quai na dastgas però betg scriver.» La gliעד ma raquinta l’istorgia cumpleta, cun tut ils detagls delicats, sa fidond che jau fetschia lura schon la selezziun adattada per la publicitad. Quai n’è dal rest betg manipulaziun da mia vart, quai è plitost da chapir sco ina sort da filter. Finalmain decid jau sco schurnalista en tge furma ch’il lectur u la lectura survegn las infurmaziuns. Jau poss far quai cun surpigliar responsabladad u cun metter la lingia grossa sur tut tschai. Jau sun persuadida d’avair a lunga vista dapli success cun mia metoda. Ils lecturs e las lecturas na vegnan segir era betg a la curta.

*Fadrina Hofmann è redactura tar la «Südstschweiz» e viva cun sia famiglia a Scuol.

**La convivenza cumpara mintgamai igl glindesdi en la Südstschweiz ed en La Quotidiana.